

mark, der indtil nu i en erklæring har forsøgt at få det her problem afklaret. Og jeg vil bede ministeren om fortsat at lægge meget vægt på og bruge sin indflydelse til at få det her afklaret, så vi i udbudspolitikken og i indkøbspolitikken i EU kan leve op til Traktatens målsætninger om bæredygtighed på alle områder. Det er helt afgørende, hvis man vil være i overensstemmelse med Traktatens formål, at det her problem bliver løst på en ordentlig måde.

Så er der spørgsmålet om økologiske fødevarer, som ingen har været særlig meget inde på, men nogle enkelte har nævnt, at det burde man ikke pålægge institutionerne. Efter vores opfattelse er det helt afgørende, at vi på landbrugsområdet får en målsætning om en omlægning til en bæredygtig produktion i løbet af relativt kort tid. Og noget af det afgørende her vil selvfølgelig være at sikre en kontant og konstant og ordentlig stor efterspørgsel efter de økologiske fødevarer.

Og dér synes jeg altså, det er beskæmmende, at det er de private forbrugere, der stort set alene hidtil har skullet trække det læs. Det ville klæde det offentlige, hvis man i langt højere grad kom i gang og via nogle aftaler med f.eks. lokale producenter kunne sikre en fast og stabil afsætning. Det ville virkelig være noget, der kunne være en gave til økologien og sætte gang i omlægningen.

Jeg skal sige tak til Socialdemokratiet for den positive opbakning til intentionerne. Vi vil meget gerne diskutere de indvendinger, der har været rejst.

Også tak til Venstre for støtten i intentionerne. Kan vi finde bedre virkemidler, som efter Venstres opfattelse er mindre bureaukratiske – gerne; det håber jeg Venstre bidrager til i udvalgsarbejdet.

Også tak til Det Konservative Folkeparti, som gav tilsagn om en positiv udvalgsbehandling. Vi er glade for debatten.

Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet kan jeg ikke sige andet til, end at man jo formentlig ikke brænder særlig meget for miljø og derfor heller ikke synes, det er værd at diskutere forslaget. Vi må bare konstatere, at sådan er det.

Enhedslisten kunne jeg godt have lyst til at have en meget lang diskussion med omkring liberalisering og udbud og sådan noget. Jeg synes ikke, at det hører til i dag, for det er jo ikke det, debatten handler om. Jeg skal bare sige, at det udgangspunkt, som Enhedslistens ordfører havde, at miljø er noget, som offentlige

virksomheder pr. definition er bedre til end private, ikke er vores udgangspunkt. Jeg mener, at private virksomheder på en lang række områder har vist meget større evne til at komme i gang med miljøstyring, miljøledelse, end mange offentlige virksomheder har gjort, på trods af at de er undergivet kommercielle vilkår.

I øvrigt hviler Enhedslistens indlæg i denne her sammenhæng jo på den helt forkerte antagelse, at miljø kun er en omkostning. Miljøindsats i virksomhederne er i høj grad noget, man faktisk kan spare penge på og tjene penge på og erobre markedsandele med, så et studium i markedsøkonomi kunne tilrådes.

Og endelig til Kristeligt Folkeparti: Tak for de positive ting. Jeg håber, at også Kristeligt Folkeparti indgår i en diskussion om, hvordan vi kan styrke den her indsats på en måde, som et bredt flertal vil være tilhængere af.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

21) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 44:

Forslag til folketingsbeslutning om nedbringelse af kemikalietrykket.

Af Steen Gade (SF) m.fl.

(Fremsat 7/5 98).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg vil gerne sige tak til forslagsstillerne for deres forslag til folketingsbeslutning om at nedbringe kemikalietrykket. Jeg synes, at der er mange spændende aspekter beskrevet i forsla-

get, og jeg vil gerne sige, at selv om der er dele af det, jeg ikke er enig i, så synes jeg, det fint kan indgå i de drøftelser, vi skal have til efteråret, hvor spørgsmålet om kemikalier bliver et af de allervigtigste.

Som forslagsstillerne vil vide det, er kemikalieområdet et område, som har meget høj prioritet i regeringens miljøpolitik; det fremgår tydeligt af regeringsgrundlaget fra marts 1998. Her understreges netop nødvendigheden af en forstærket indsats mod miljøfarlige kemikalier. Det er en indsats, vi gør i Danmark, og som vi gør internationalt.

Nu beskæftiger forslaget sig jo især med de nationale, men jeg synes ikke, man skal glemme de internationale aspekter. Vi har netop haft vandrammedirektivet, altså det direktiv, der fastlægger rammebetingelserne for hele EU's vandpolitik, til behandling i EU's Ministerråd med henblik på politisk stillingtagen. Og der fik vi i selve målsætningsparagraffen indføjede emissioner fra miljøfarlige stoffer, progressive reduction, altså fremadskridende nedbringning af emissioner fra miljøfarlige stoffer. Og det er jo i virkeligheden en opfyldelse af målsætningen for Esbjergdeklarationen fra 1995.

Vi havde ønsket, at generationsmålet også var kommet med. Men selve det, at man nu i EU er forpligtet til år for år at nedbringe emissionerne fra miljøfarlige stoffer, er en fantastisk vigtig målsætning. Den er altså ikke knyttet til, at man konkret kan påvise, at vandmiljøet tager skade, eller at der er konkret forurening. Her er der tale om, at man simpelt hen vil have nedsat kemikalietrykket.

Revurderingsprocessen, som vi håber at styrke, af kemikalier inden for EU, har det samme sigte. Udfasning af POP'er osv. har det samme sigte. Meget af vores internationale indsats går netop ud på dette spørgsmål, og de farlige kemikalier kommer til at være et vigtigt tema på Århuskonferencen for Miljø for Europa, som afholdes i næste uge med deltagelse af 55 lande.

Men for at vende tilbage til den nationale indsats, så har jeg allerede fortalt Miljø- og Planlægningsudvalget, at vi er i gang med i ministeriet at vurdere, hvor og hvordan man yderligere kan styrke den indsats, der gøres mod de miljøfarlige kemikalier. Jeg har også tilkendegivet, at jeg, når vi er klar med et udspil, vil tage initiativ til en dialog om, hvordan de fremtidige rammer kunne se ud.

Jeg tror faktisk, at alle politiske partier i Folketinget er enige om, at vi skal nedbringe kemi-

kalietrykket, enige om, at vi skal gøre noget, enige om også, at det er vigtigt at finde nogle rammer, så vi kan håndtere mange af de besværlige sager og ressourcespørgsmål, som melder sig. Og derfor får vi altså debatten til efteråret på basis af vores oplæg og meget gerne også på basis af det forslag, der ligger her fra SF's side, og jeg indbyder de øvrige partier i Folketinget til også at komme med deres bidrag.

Jeg synes ikke, det på den baggrund er rigtig at gå ind i alle detaljerne i forslaget. Jeg synes, som jeg sagde det før, at vi skal tage det sammen med den generelle debat til efteråret.

Jeg har dog noteret mig, at SF mener, at der bør afsættes yderligere ressourcer til en styrkelse af indsatsen. Det er et aspekt, som jeg er meget optaget af. Vi prøver inden for vores almindelige rammer at opprioritere indsatsen på kemikalieområdet, men det må også være rigtigt, at nogle af de sektorer, som belaster samfundet på det her område, selv kommer til at bidrage. Bl.a. er det jo ikke rimeligt, at skatemynderne skal betale for kontrol med kosmetikbranchen. Altså det bør være, om jeg så må sige, produkterne selv, der bærer den udgift, der skal være på det her område. Der kunne nævnes andre eksempler.

Der er et enkelt spørgsmål, som umiddelbart lyder meget besnærende, og som jeg selvfølgelig gerne vil overveje, men som jeg som umiddelbar reaktion er skeptisk over for. Og det er sætningen: »Samtidig bør der arbejdes på en egentlig godkendelsesordning for industrikemikalier.«

Jeg husker, at da Helge Nielsen, tidligere medlem af Folketinget, i sin tid blev miljøminister, havde han den tanke, at han ville have forhåndsgodkendelse af aromastoffer i fødevarer.

Som jeg husker det, det er nu mange år siden, kom der alene i de første 14 dage en så stor papirmængde til myndighederne, at det simpelt hen fysisk fyldte samtlige de kontorer, der var stillet til hans rådighed derude.

Vi ville blive fuldstændig kvalt i papir, hvis vi skulle lave en egentlig godkendelsesordning, og det kunne ikke undgå at tage kræfter væk fra de afgørende indsatsområder, som vi er enige med SF i at vi især skal gøre noget ved.

Det, vi derimod skal sørge for, er, at der er en ordentlig anmeldelsesordning, et ordentligt produktansvar, ordentlige straffeforanstaltninger, afgifter osv. Vi har i regeringsgrundlaget peget på, at det, man kan bruge på det her

område, først og fremmest er metoder som oplysning, ansvar, forbud, vejledninger osv., hvorimod vi ikke er tilhængere af en generel godkendelsesordning.

Det siger sig selv, at vi er tilhængere af en generel godkendelsesordning, når det f.eks. drejer sig om pesticider, og på lignende områder kan vi også godt forestille os det, men ellers tror jeg bare, vi ville skabe en falsk tryghed og have et enormt ressourceforbrug, uden at det gav os yderligere sikkerhed.

Jeg vil gerne slutte med endnu en gang at gentage mit løfte om, at vi senere på året gør dette spørgsmål til en hovedsag. Jeg synes, der er masser af gode ideer i SF's beslutningsforslag, og vi vil meget, meget gerne drøfte det her videre, både med hensyn til, hvordan vi gør en mere effektiv dansk indsats, og hvordan vi kan styre ressourceindsatsen på dette område.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Når jeg tager en kort bemærkning her fra starten og ikke venter, til jeg svarer til sidst, er det, fordi jeg synes, at en del af ministerens argumentation bygger på en mistolkning af, hvad der står i vores beslutningsforslag.

Der står i vores beslutningsforslag om positivlister, at det er inden for udvalgte anvendelsesområder, og det kommer ministeren jo overhovedet ikke ind på i sin afvisning. Jeg forstår i hvert fald ikke, at vi skal have en diskussion, hvor vi siger, at det er soleklart med pesticider – det siger sig selv, at de skal godkendes – men at det åbenbart ikke er soleklart, at der inden for husholdningsområdet, inden for elektronikområdet, inden for tekstilområdet er noget, der ikke skal godkendes.

Det forstår jeg simpelt hen ikke. Jeg vil bare her fra starten sige, at hvis det bygger på en misforståelse, vil jeg håbe, at de andre ordførere i hvert fald læser, hvad der står i forslaget.

Lis Greibe (S):

Vi har på vor jordklode et begrænset antal grundstoffer, men antallet af kombinationsmuligheder er utallige. Vi opfinder nye kemiske sammensætninger, og mange af dem bruges der blot løs af til fremstilling af produkter, uden at man kender de langtrækkende konsekvenser til bunds.

Dagligt udsættes vi for tusindvis af kemiske stoffer, og mange af disse er giftige. Da det er urealistisk uden dokumentation blot at forbyde

alle kemiske stoffer, er kunsten at få fastsat grænseværdier, som muliggør, at vi kan udnytte stoffernes tekniske fordele og samtidig undgå risici.

Allerede så langt tilbage som i 1980 registrede EU mere end 100.000 kemiske stoffer, og markedsføringen er stort set fri. Da der opfindes nye kemiske stoffer i et rasende tempo, er tallet i dag mange gange større.

Selv om vi gang på gang bliver konfronteret med nye skadelige følgevirkninger af kemiske stoffer, som har været i brug i mange år, går det langsomt med at udvise mere ansvarsbevidsthed med hensyn til ønske om indpasning af nye kemiske stoffer.

Det er desværre nødvendigt at bruge flere og flere ressourcer på en form for kemisk miljøpolitiarbejde: forbud, kontrol, krav om åbenhed, mærkning, udfasningsplaner, overvågning osv. Der er sørgeligt mange grunde til at være sig fuldt bevidst om det ansvar, også vi politikere har i den sammenhæng.

Vi har i det danske Folketing ofte diskuteret styring af og kontrol med kemiske stoffer. Forespørgsler, beslutningsforslag, redegørelser ligger som perler på rad gennem de senere år, og dagens beslutningsforslag overlapper disse og forlænger kæden.

Socialdemokratiet er meget enig med SF i, at styring af kemikalieområdet er en af tidens største udfordringer, og vi er meget tilfredse med, at emnet holdes varmt. Vi kan ikke for ofte skærpe opmærksomheden om indsatsen mod kemikalietryk.

Regeringsgrundlaget fra marts 1998 pointerer også tydeligt nødvendigheden af en forstærket indsats mod miljøfarlige kemikalier. Miljøministeren har tilkendegivet, at der i ministeriet arbejdes med et oplæg til en samlet strategi på området, og i den sammenhæng er det af SF fremlagte beslutningsforslag i høj grad en inspirationskilde.

Miljøstyrelsens nye redegørelse opstiller en række konkrete initiativer for perioden 1998-2002 med det overordnede mål at styrke udviklingen og afsætningen af renere produkter, så den samlede miljøbelastning fra produktion, brug og bortskaffelse af produkter reduceres.

Med basis i denne, med løftet fra ministeren om et oplæg til en samlet strategi og med viden om, at emnet i høj grad har ministerens bevågenhed, vil vi ikke i dag gå ind i en debat om det konkrete beslutningsforslag nr. B 44.

Socialdemokratiet er meget enig med SF i, at indsatsen for at nedbringe kemikalietrykket skal intensiveres, og vi vil indgå positivt og aktivt i det kommende arbejde; heri ligger også at forholde os til SF's forslag, men vi afventer et samlet udspil fra ministeren og stemmer derfor imod beslutningsforslag nr. B 44.

Jens Vibjerg (V):

Der er meget godt i SF's beslutningsforslag om nedbringelse af kemikalietrykket, og jeg skal i hvert fald ikke herfra klandre SF for, at man nu kan se perspektivet. Det er så lidt synd, at SF ikke støttede Venstre og De Konservative, når vi tidligere i flere år både med forslag og tale har arbejdet for at få set det her område i dets helhed.

Jeg vil altså glæde mig over, at SF nu er inspireret af det, vi har sagt og gjort. Jeg kan så høre, at regeringen ikke formår at se kemikalieområdet i dets helhed, den magter åbenbart kun at pille enkelte områder ud. I alt for lang tid har vi ladet stå til på kemikalieområdet. Vi har fokuseret på enkelte farlige stoffer uden at overveje den generelle samfundsmæssige og miljømæssige belastning fra kemikalier. Denne laden stå til har åbenbart strakt sig langt ind i Miljøministeriet.

Jeg spurgte kort inden valget miljøministeren om omfanget af det samlede kemikalieforbrug i Danmark. Ministeriets gæt, og han understregede, at der var tale om et gæt på grund af manglende information, var i størrelsesordenen 8 mio. t om året – 8 mio. t – og det er langtfra fyldestgørende tal. Derfor er Venstre meget enig med SF om intentionerne i beslutningsforslaget: at få mere styr på kemikalietrykket.

Det er tankevækkende, at vi bruger så megen tid og så mange kræfter herinde på enkeltstoffer og produkter. Vi må gøre noget ved den samlede indsats.

Venstres holdning på kemikalieområdet er klar: Vi vil have indført belastningsindeks, og det har jeg så også lyttet mig til at SF, i hvert fald sidste gang vi fremsatte forslaget, i tale støttede, men modet svigtede lidt, da der skulle trykkes på knappen.

Jeg læser også det, der står i forslaget her, sådan, at man nu gerne vil have produkterne – kemikalierne – stillet op i grupper, så man får vurderet deres miljøbelastning.

I Venstre vil vi forbyde de farligste stoffer. De skal ikke kun pålægges en høj afgift. De skal forbydes og udfases. Hvis et produkt er farligt

for mennesker, skal det forbydes, ikke beskattes. Derudover skal et belastningsindeks bruges til at differentiere afgiften på kemikalier. Afgiften skal varieres, så vi på den måde kan få en adfærdsregulerende effekt og få drejet forbruget væk fra de farlige stoffer over på de mindre farlige.

Forslaget fortjener en grundig udvalgsbehandling, så et på mange måder udmærket forslag kan blive virkelig godt, og der er noget, der tyder på, at det er oppositionen, der skal vise regeringen vejen på dette område.

Henriette Kjær (KF):

Jeg vil starte med at sige tak til SF for, at de bringer de kemiske stoffer på banen igen.

Det er et emne, som Det Konservative Folkeparti er meget optaget af, da et ukontrolleret forbrug af kemikalier vil være meget skadeligt for miljøet og specielt vore næste generationer.

Det er vigtigt, at vi ved hjælp af et bredt samarbejde får løst problemerne på kemikalieområdet hurtigst muligt.

Som helhed er SF's forslag fornuftigt. Det kan åbne for en række forbedringer og stramninger på kemikalieområdet, og derfor vil Det Konservative Folkeparti også se positivt på forslaget, når det kommer til udvalgsarbejdet.

Forslaget er godt gennemarbejdet, og det er altid et godt udgangspunkt for den videre behandling.

Når dette er sagt, skal jeg også sige, at Det Konservative Folkeparti ikke er fuldstændig enig med SF i, hvordan tankerne i forslaget skal udmønte sig.

Der er nogle punkter, specielt pkt. 4, 5 og 6, som vi mener kræver nærmere overvejelse, såsom hvordan mærkning skal foretages, samt hvordan kontrollen, overvågningen og det internationale samarbejde skal foregå.

Vi er i Det Konservative Folkeparti indstillet på at overveje og diskutere disse ting. Som punkterne ser ud i øjeblikket, er der altså behov for nogen debat, og vi kan derfor ikke tilslutte os forslaget fuldt ud, men i løbet af udvalgsarbejdet bør vi kunne arbejde os frem til løsninger, som vi kan blive enige om, da forslaget som helhed er positivt.

Svend Aage Fauverholdt (DF):

Dansk Folkeparti er enig i hensigten om at forstærke indsatsen mod uønskede stoffer og kemikalier i naturen, men de tiltag og forslag, som beslutningsforslaget lægger op til, er det

svært umiddelbart at vurdere effekterne af, ligesom det er overordentlig svært at se, hvad konsekvenserne af forslaget vil blive.

Jeg er da ikke i tvivl om, at en del af forslaget vil kunne have en gavnlig virkning på miljøet, men vi skal jo også se på, hvem virkningerne sker på bekostning af. Gennemføres forslaget, kan det måske betyde snærende bånd for erhvervslivet og landbruget i en grad, der ødelægger konkurrenceevnen for dansk erhvervsliv.

Initiativer i retning af at begrænse brugen af stoffer og kemikalier må tages i international sammenhæng og ikke ensidigt vedtages i Folketinget og gennemføres med virkning for det vareproducerende erhvervsliv i Danmark.

Jeg tror, at Dansk Folkeparti vil have svært ved at stemme for forslaget.

Vibeke Peschardt (RV):

Jeg vil først sige til SF, at det er et utrolig gennemarbejdet og lærd forslag. Jeg vil nærmest kalde det en vidensbrønd for en, der er relativt ny på det her område.

I Det Radikale Venstre er vi faktisk positive over for hele hensigten med forslaget.

Jeg vil tillade mig at læse op fra regeringsgrundlaget, for man kunne jo godt tro, at SF havde skelet lidt til det i udformningen af forslaget. Der står nemlig, at midlerne til at nedbringe kemikalietrykket er registrering, klassificering, mærkning, forbud, udfasning, afgifter og oplysning. Det er jo stort set også det, vi genfinder her i SF's forslag, og det er vi selvfølgelig meget tilfredse med.

Det, jeg selv er optaget af i denne sammenhæng, er først og fremmest udfasningsordninger, og jeg var da glad for at høre, at Venstre her går ind for forbud, og vi har jo hørt i mange sammenhænge, at de siger, at alt, hvad der er farligt, skal forbydes. Det vil jeg sådan set håbe at de holder fast i, for det hænger temmelig meget sammen med det, der hedder udfasning, nemlig at man i løbet af en kortere, måske endda ganske kort, årrække ophører med brugen, og så kunne man måske ende med et forbud.

Jeg vil godt nævne en særlig ting i denne sammenhæng, og det er phtalaterne. Det er jo noget, vi har interesseret os meget for, men det er selvfølgelig kun et enkelt lille stof af de hundred tusinder, som industrien anvender, og jeg tror også, det bliver en vanskelig sag at få ført igennem.

Men vi er for nylig kommet i besiddelse af en norsk undersøgelse, der viser, at phtalater, altså de dér blødgørere i PVC og plastic, ikke bare kan være kræftfremkaldende og påvirke fertiliteten, men de har en meget stor skyld i astma-allergi. Når jeg nævner det, er det, fordi Det Radikale Venstre her i foråret lavede en forebyggelseshandlingsplan på sundhedsområdet, og vi vil meget gerne have, at der bliver taget hånd om farlige stoffers påvirkning på den menneskelige organisme.

Jeg vil sige til SF, at vi er glade for, at de har fremsat forslaget, og vi går ud fra, at alle partier her i Folketinget – det har ministeren givet tilsagn om – vil deltage positivt, når det skal drøftes i Miljøudvalget til efteråret.

Søren Kolstrup (EL):

Jeg vil først sige, at jeg synes, SF har fremsat et forslag, der er velgennemarbejdet, og hvor der er nogle dokumentationer, og lad mig for det andet sige, at vi er meget enige i intentionerne.

Når det er sagt, tror jeg, at det er vigtigt at drøfte det meget konkret, for det er et af de forslag, der har en tendens til at blive omklamret. Mange er meget enige om det, og derfor må vi som sagt drøfte redskaberne.

Enhedslisten opfatter også dette forslag fra SF som en erkendelse af, at det er nødvendigt med en national strategi for en indsats mod de kemiske stoffer, sådan som Enhedslisten gennem de år, vi har været herinde, har foreslået. Det er rart at se, at SF erkender, at kampen mod de kemiske stoffer ikke sker gennem EU, men kræver en national indsats. Det er også, jeg kunne sige af den grund, vi er enige i hvert fald i store dele af forslaget.

Som det indirekte fremgår af forslagets indledende bemærkninger, har Folketinget nu flere gange vedtaget dagsordener, som skulle sætte gang i en øget indsats mod det kemiske tryk på natur og mennesker. Så det er i hvert fald ikke læbebekendelserne, der fejler noget.

Ud over de af SF fremhævede dagsordener kan jeg også fremhæve de debatter, vi har haft om miljøfremmede stoffer i affald i december 1996, og debatten i april sidste år om problemerne med det indre marked og miljøet.

Alligevel mangler der handling. SF sætter i sit første punkt fokus på bl.a. forsigtighedsprincippet. Jeg vil godt høre, om det fra SF's side er ment sådan, at nu skal regeringen konkretisere og i gang med at operationalisere det såkaldte generationsmål og den bæredygtige udvikling

ud fra begreberne økologisk råderum og forsigtighedsprincip. Vil forslaget indebære, at vi nu kan forvente at få nogle konkrete bud fra regeringen, når det forhåbentlig bliver vedtaget?

I det andet punkt om gruppeklassificering af kemikalier er vi også enige, men i tvivl om, hvad regeringens indsats konkret skal bestå i. Derfor vil jeg meget opfordre hr. Steen Gade til at konkretisere, hvordan man har tænkt sig, at den udøvende magt konkret skal gribe det her an. Betyder forslaget, at Danmark nu går i gang med arbejdet, eller er det en opfordring til at øge arbejdet hen over mahognibordene i EU og andre steder? Jeg vil meget gerne spørge hr. Steen Gade, om han er i stand til at præcisere, hvad han mener, der er en særskilt dansk indsats, og hvad der eventuelt er mellemstatsligt, og ja, når jeg kender hr. Steen Gade, så ved jeg jo også, at han kan være lun på det overstatslige.

Men jeg er i hvert fald interesseret i at høre, om hr. Steen Gade vil præcisere det, netop for at vi kan få afdækket, hvor vores fællesnævner er.

Jeg synes, at punkt 3 er klart og entydigt. Her står noget om tidsplaner for udfasning og øget styr på listerne over, hvad vi ønsker væk. Især kan jeg godt lide det, som forslagsstillerne skriver i bemærkningen: Faste tidsplaner. Ja, lad os for guds skyld få flere bemærkninger af den slags, så konkret som muligt.

I den forbindelse vil jeg godt nævne, at Enhedslisten støtter meget forbuds-/udfasningslinjen. Vi kan ikke tilslutte os den linje, der hedder, at vi skal udarbejde belastningsindeks, som Venstre jo var meget inde på. På det punkt kan vi bestemt ikke støtte Venstre. Belastningsindekset indebærer problemer, både hvad angår diskussion om kriterierne for belastningsindeks og den konkrete udformning. Men når Venstre taler om forbud, jamen så har vi en fællesnævner. Det er da fantastisk.

Alt i alt: Vi kan fra Enhedslistens side tilslutte os en række af de her forslag.

Punkt fire om øget mærkning af produkter, som indeholder uønskede kemikalier, er også helt i tråd med Enhedslistens hidtidige krav. Som bekendt er Enhedslisten modstander af Svanemærket og EU-blomsten, men konkret mærkning omkring uønskede kemikalier er vi med på. Det er rart at se, at også her har SF erkendt de reelle problemer.

Jeg vil i øvrigt gerne høre, om SF og regeringen vil være med til at opfordre Teknologirådet

til at gennemføre en høring om mærkningsstrategien i kampen mod de her kemikalier. Jeg håber, hr. Steen Gade kan svare på det. Jeg har ikke forventninger om, at ministeren kan det. Han er dybt involveret i andre diskussioner, men hvis hr. Steen Gade kan, vil jeg være meget interesseret. Det kunne være et lille initiativ, vi kunne tage, hvor vi netop kunne få konkretiseret de her planer.

Jeg tror, det er nødvendigt, at oppositionen taler nærmere om det her, selv om jeg ved, at også regeringen har pæne læbebekendelser, men tak for intentionerne bag forslagene.

Thorkild B. Fransaard (FP):

En forstærket indsats mod kemikalieforbruget er i sig selv den rigtige vej, den rigtige tankegang, men der er jo nogle kemikalier, der er nødvendige for, at et moderne samfund kan fungere. Det gælder virksomheder, det gælder landbruget.

Vi skal selvfølgelig i Danmark sørge for, at de kemikalier, vi bruger, er så ufarlige som overhovedet muligt.

Men allerede nu er det jo sådan, at Danmark er blandt de lande i verden, der har de skrappeste regler for at få godkendt kemikalier og sprøjtemidler m.v. Det er kun udmærket, man er så striks, for på den måde kan forbrugerne, dvs. landbruget og erhvervslivet, bruge dem med god samvittighed. Derfor mener jeg, at vi allerede i dag har så god kontrol, og at vi har så god en overvågning, at det er unødvendigt, at vi går yderligere ad den vej.

Med hensyn til noget, jeg lagde mærke til i lovforslaget, om, at man ønsker yderligere mærkning, altså at man har yderligere vejledning for de forskellige kemikalier, må jeg gøre opmærksom på, at allerede i dag er det sådan, at en virksomhed, når den får en 200-liter-tromle med, det kan være maling eller andre kemikalier, så er der så mange mærker og mærkater på, at der faktisk ikke er plads til mere på en sådan en tromle. Det gælder også, når en landmand får 5 liter plantebeskyttelsesmiddel, for så er der ikke mere plads på dunken i dag, og der følger simpelt hen sådan en tyk bog med.

Der er allerede nu så meget, at det er mere vildledende end vejledende. Det er sådan, at man opgiver at læse det igennem. Så derfor vil yderligere mærkning gøre mere skade end gavn. Der er allerede nu så meget, at de fleste ikke kan overkomme at læse det igennem.

Skulle man gøre noget, kunne man derimod forenkle det.

Jeg synes, vi på området med den lovgivning, vi allerede har, skal stoppe op, inden vi går videre, og så må vi se, hvad der sker.

Ole M. Nielsen (KRF):

Vi synes faktisk, at det er et rigtig godt forslag. Vi kan dog ikke svinge os op til samme begejstring som Venstres ordfører, som taler om sine 8 mio. t kemiske produkter, og jeg synes ikke, det er tal, man kan bruge om det her. De 8 mio t indbefatter også almindeligt kogsalt og ifølge det, jeg kan forstå at Venstres ordfører siger, skal kogsalt altså forbydes nu. Det var måske alligevel fornuftigt at lægge en afgift på det, men det synes jeg nu heller ikke er nødvendigt. Kogsalt er altså indbefattet i de 8 mio. t, og kogsalt er absolut farligt for mennesker, men også fuldstændig uundværligt. Sådan er det jo med så mange ting.

Men det skal ikke betyde, at jeg siger noget negativt om forslaget her, for det er nødvendige områder at tage fat på. Jeg er sådan set ked af, at jeg ikke kan stemme for forslaget. Det tror jeg ikke jeg kan, fordi jeg er lidt bange for, at det beslutningsforslag binder regeringen til nogle ganske bestemte ting, men jeg synes bestemt, at det er noget, vi skal tage op og arbejde videre med. Jeg synes, at det er et virkelig nyttigt område.

Formanden:

Ordføreren for forslagsstillerne, hr. Steen Gade.

Steen Gade (SF):

Jeg vil sige til beroligelse for de ordførere, der har beskæftiget sig med, hvordan de skulle stemme ved den afgørende afstemning om dette forslag, at det ikke er et forslag, SF kræver til afstemning i denne folketingsamling. Det er faktisk et forslag, vi helt bevidst har fremsat for at få en første behandling her og nu, sådan at Folketingets partier får muligheden for at stille spørgsmål og koncentrere deres indsats om det, som jeg opfatter vil blive efterårets vigtigste miljøindsats i det danske Folketing, nemlig hele kemikalieområdet. Vi syntes, at vi ville starte den diskussion i Folketinget med et samlet udspil.

Jeg skal sige tak til de mange ordførere, der har været positive over for grundtanken i forslaget – det var de fleste – nemlig det, at vi skal gøre en forstærket indsats for at nedbringe

kemikalietrykket. Det var der jo bred enighed om blandt ordførerne her. Det takker jeg for.

Jeg skal i svarene til de enkelte ordførere komme lidt nærmere ind på meldingerne fra de enkelte partier.

Fru Lis Greibe fra Socialdemokratiet meldte, at Socialdemokratiet vil stemme imod. Dertil vil jeg sige, at det ikke bliver i denne samling, og så kan vi se, hvordan det går i næste samling, når vi får en drøftelse også på baggrund af regeringspapirer. Men jeg vil godt sige til Socialdemokratiets ordfører, at jeg håber da, at regeringens papirer, som ministeren vil fremlægge, også i høj grad vil indeholde en lang række af de elementer, der er i det forslag her. Det må vel være sådan, som også fru Vibeke Peschardt nævnte om regeringsgrundlaget, at elementerne i det mindste må være med. Så langt må vi jo være enige, regeringssiden og os, på det punkt.

Jeg er lidt ked af, at vi ikke skal have en debat om de konkrete initiativer fra Socialdemokratiets side, men o.k., det kan vi så klare gennem spørgsmål i løbet af sommeren og i den drøftelse, som vi ser frem til.

Til hr. Jens Vibjerg vil jeg sige tak for de positive bemærkninger til forslaget og den grundtone i meldingen, som jeg opfatter som meget positiv. Jeg ser bort fra det dér med, at vi skulle være specielt inspireret af V og K osv. Men hvis hr. Jens Vibjerg mener det, som han har sagt her fra talerstolen, mener jeg faktisk, at vi har mulighed for at blive enige bredt i Folketinget om en forstærket indsats på områder, hvor vi i dag ikke har en indsats. Det er jo pointen. Husholdningsområdet kunne være et område, hvor vi kunne gå meget hårdere til den, også meget hårdere, end ministeren har lagt op til – endnu i hvert fald, for det kan jo komme hen over sommeren – og det kunne også ske på tekstilområdet osv.

Så jeg skal kun melde, at på belastningsindeks er vi ikke enige, men jeg synes, der var en interessant bemærkning om, at man skulle lægge afgift på det hele efter et belastningsindeks. Jeg ved ikke, om det gjaldt for alle kemikalier, for så var det jo en ny og interessant melding fra Venstre om, at vi skulle have afgift på hele kemikalieområdet. Det er en overvejelse, jeg selv gør mig. Det er et stort initiativ i en grøn skattepolitik, og jeg synes faktisk, at det var værd at få en diskussion om.

Tak til fru Henriette Kjær, der vil se positivt på forslaget. Selvfølgelig kan man ikke være

enig i detaljerne, men tak for, at der var meldinger på detaljerne.

Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet var bange for, at erhvervslivet ikke fik råderum med dette forslag, og jeg skal også sige, at de får bestemt mindre råderum, end de har i dag. Men en af fejlene, som jeg håber at et stort flertal i Folketinget er enig i, er, at de har for stort råderum.

Det kræver både en national strategi og en international strategi, og det er et svar til hr. Søren Kolstrup. En national strategi gør det ikke, men en national strategi er nødvendig, og en national strategi indeholder også klare elementer af, hvad vi skal internationalt.

For når miljøministeren nu kunne prale af sin indsats forleden dag med hensyn til formuleringen af en progressiv reduktion af kemikalietrykket, så er det da, fordi vi også i det her Folketing i årene, der er gået forud, har lagt en linje, der var både national og international, og som kom til udtryk i det hårde arbejde, som nogle af os kørte, og som ministeren førte igennem i Esbjergdeklarationen.

Det er jo en dansk indsats, og det er en dansk indsats, der først og fremmest er gjort af NGO'ere i Danmark, men også internationalt, og som så er ført ind i Folketinget – og i al ubeskedenhed kan jeg sige, at det er mig, der har ført det ind i Folketinget – og så er det blevet til en regeringspolitik, og så har vi fået Nordsødeklarationen. Så der må nødvendigvis være et samspil mellem international og national strategi her.

Og når hr. Søren Kolstrup spørger til gruppeklassificeringen, og om det tema skal behandles nationalt eller overnationalt, vil jeg sige, at gruppeklassificere 100.000 stoffer klarer vi ikke i Danmark alene; det må vi lave aftaler med andre lande om. Og mest oplagt er det jo, at Sverige tager sig af nogle stoffer, Danmark tager sig af nogle andre stoffer og tyskerne tager sig af nogle tredje stoffer.

På den måde har vi så taget hul på gruppeklassificeringen, og det skal ske på grundlag af den forsigtighedstankegang, som et flertal i Folketinget tidligere har bakket op, at man siger, at inden for én gruppe er ét bestemt stof det farligste, og så bliver de øvrige stoffer indrangeret på samme linje som det farligste, medmindre virksomheden kan bevise, at de ikke er så farlige som det farligste stof.

Hvis den tankegang kunne komme igennem i EU, ville vi virkelig for alvor kunne slå igennem.

Det lille spørgsmål om Teknologirådet vil jeg svare lidt bredere på, end spørgsmålet var formuleret, og sige, at jeg synes, Miljøudvalget skulle overveje at bruge høringsinstrumentet og samarbejde med Teknologirådet både i forbindelse med det her forslag og i forbindelse med ministerens udspil om kemikalieområdet, for jeg mener, at vi skal gøre hele kemikaliediskussionen til den afgørende efterårss Diskussion, når Folketinget starter efter sommerferien.

Og så mine sidste betragtninger til ministeren:

Jeg er glad for de generelt positive meldinger, og jeg er enig i det, ministeren har sagt om det internationale, og vi er enige om, at indsatsen skal styrkes. Men det, jeg blev skuffet over, var, at ministeren ikke kommenterede de andre elementer i forslaget.

Nuvel, det kan vi måske ikke komme længere med i dag, men det er jeg skuffet over, og det synes jeg ministeren godt kunne have gjort, for ministeren må jo have nogle overvejelser i den retning, eller rettere sagt: Det ved jeg, for anderledes kan det jo ikke være, når man ser på regeringsgrundlaget.

Men det, som vi er nødt til at tage en diskussion om – og jeg begynder den altså her – handler om det, som jeg var oppe at tage en kort bemærkning om, nemlig om positivlister på nogle »udvalgte anvendelsesområder«, som der står i vores forslag, for jeg forstår faktisk ikke, at husholdningskemikalier ikke er et sådant område.

Hvad med LAS? Og hvad med nonylfenolere? Var det ikke fornuftigt at få dem ud? Det vil ministeren sikkert sige ja til, men var det så ikke også fornuftigt at have et bestemt område, hvor man siger: Her skal de godkendes? For her er ikke 1.000 midler, nej, her er kun 15 midler, og så må industrien producere de bedste midler inden for de 15.

Og hvad med elektronik? Vi har f.eks. en diskussion om de bromerede flammehæmmere, som man bruger i elektronik. Var det så ikke rimeligt, at der var klare regler for, hvad man måtte putte ind i elektronik, som derefter som affald ryger rundt i resten af miljøet?

Og de imprægneringsmidler, der er i importerede tekstiler, f.eks. PCP og azofarvestoffer. Her er svenskerne i gang med at lave en stra-

tegi, og det vil da være noget, som jeg synes vi skal gå efter.

Og jeg tror altså ikke, vi kun skal gå efter frivillige aftaler med industrien, og jeg tror ikke, vi kan nøjes med at satse på flere anmeldelsesordninger og på at give virksomhederne mere ansvar. Men det betyder jo ikke, at jeg afviser det. Jeg vil gerne være med til at give virksomhederne større ansvar, og jeg vil gerne være med til at lave de ordninger bedre, men ligesom vi har positivlister for pesticidområdet og for visse dele af kosmetikområdet, kommer vi ikke uden om også at lave positivlister for nogle af de områder, der har med industrien at gøre.

Og så må industrien pibe akkurat lige så meget, som landbruget har pebet; det ville jeg synes var udmærket, men jeg synes i hvert fald ikke, vi skal stikke halen mellem benene og ikke turde tage et opgør med industrien, også selv om det kan blive svært.

(Kort bemærkning).

Svend Aage Fauerholdt (DF):

Det er til hr. Steen Gades bemærkning om, at et stort flertal vil begrænse erhvervslivets og landbrugets råderum. Så er mit spørgsmål: Hvor er det store flertal?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Hvis man har stået heroppe og sagt, at man vil begrænse kemikalietrykket, altså at der skal være færre kemikalier, så vil det råderum på 100.000 ukontrollerede stoffer, som industrien har i dag, og som den kan bruge, som den vil, jo blive indskrænket. Og det kan jeg da ikke tolke anderledes, end at det mener også de borgerlige partiers ordførere grundlæggende, og det er vel, fordi de mener, at markedet trods alt skal have nogle begrænsninger, og at vi som politikere er ansvarlige over for mennesker og ikke kun over for udbytter i aktieselskaber.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg forstår godt, at hr. Steen Gade er utilfreds med, at vi ikke diskuterer alle enkelthederne i det, men jeg har prøvet at give en forklaring, som ikke er ment uhøfligt, og den er, at vi sidder faktisk i øjeblikket og er meget optaget af at finde frem til, hvad for et udspil vi skal komme med til drøftelserne med partierne til efteråret. Og dér synes jeg, det er positivt, at SF har lagt sine synspunkter frem, ligesom jeg synes, det

har været en god debat, vi har haft her i dag, og jeg har lyttet til argumenterne.

Jeg har ikke taget afstand fra positivlister. Så sent som i går sad jeg med Martin Bangemann – jeg har været vidt omkring – og diskuterede meget ivrigt en ændring af legetøjsdirektivet, så man gik over til den samme systematik, som vi kender på kosmetikområdet, og det vil sige, at man arbejder med positivlister. Og det er meget godt, hvis det lykkes os at få et forbud mod phtalater i legetøj, men hvorfor ikke i det hele taget sikre sig, at der kun er stoffer i legetøj, som vi ved ikke er farlige?

Det eneste, jeg tillod mig at opponere imod – men det er jeg slet ikke modstander af at vi kan overveje, og mange af de ting, hr. Gade sagde i anden omgang, er jeg også enig med ham i – er en egentlig godkendelsesordning for tusindvis af produkter, for den er jeg bekymret for, men lad os diskutere det.

Nu kan jeg se, at jeg igen har provokeret hr. Gade, men det var faktisk slet ikke min mening; det var en udstrakt hånd til en fredsommelig dialog.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg tager altså ikke ordet, fordi jeg er blevet provokeret og vil sige noget slemt til ministeren, vil jeg gerne sige. Nej, jeg vil faktisk tage imod den fremstrakte hånd i stedet, for det er sådan, jeg hører det. Og hvis vi er enige om, at det er godkendelsesordninger inden for udvalgte områder og altså ikke alt, der skal godkendes, og hvis vi er enige om, at det er et redskab, som vi også skal arbejde med, så synes jeg, vi har fået noget ud af den diskussion.

Og så ser jeg frem til den drøftelse, vi får i udvalget, og den afklaring, der kan ske i løbet af sommeren gennem spørgsmål og svar. Og jeg vil også annoncere, at det i hvert fald er min indstilling, at vi skal bruge efteråret til en meget stærk offensiv på kemikalieområdet, og det kan jeg høre at mange partier støtter.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget.

Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 19. juni 1998, kl. 9.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 11.55

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.